

Všeobecná deklarácia ľudských povinností

Navrhnutá Interakčnou radou – InterAction Council roku 1997

Preambula

Nakoľko uznanie neodmysliteľnej dôstojnosti a rovných a neodcudziteľných práv všetkými členmi ľudského pokolenia je základom slobody, spravodlivosti a mieru na svete a zahrnuje povinnosti alebo zodpovednosti, nakoľko výlučné nástojenie na právach môže vyústiť do konfliktu, rozporu a nekonečnej diskusie, a zanedbanie ľudských povinností môže viesť k nezákonnosti a chaosu,

nakoľko vláda zákona a podpora ľudských práv závisí od pripravenosti mužov a žien konať podľa morálnych zásad,

nakoľko globálne problémy si vyžadujú globálne riešenia, ktoré sa dajú dosiahnuť len myšlienkami, hodnotami a normami uznávanými všetkými kultúrami a spoločnosťami,

nakoľko všetci ľudia zodpovedajú – podľa svojho najlepšieho vedomia a schopností – za presadzovanie lepšieho spoločenského poriadku tak vo svojej vlasti, ako aj na celom svete, čo je cieľ, ktorý sa nedá dosiahnuť len zákonmi, predpismi a zvykmi,

nakoľko všetko ľudské úsilie o pokrok a zlepšenie sa môže uskutočniť len odsúhlasenými hodnotami a normami aplikovanými na všetkých ľuďoch a inštitúcie po všetky doby,

teda z týchto dôvodov vyhlasuje

Valné zhromaždenie

túto Všeobecnú deklaráciu ľudských povinností ako spoločnú normu pre všetkých ľudí a všetky národy, a to za tým účelom, aby každý jednotlivec a každý spoločenský orgán majúci trvale na pamäti túto deklaráciu prispieval k pokroku spoločenstiev a k osvete všetkých svojich členov. A takto my, ľudia tohto sveta, obnovujeme a spevňujeme záväzky už proklamované vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv: najmä plnú akceptáciu dôstojnosti všetkých ľudí; ich neodcudziteľnú slobodu a rovnosť, a ich vzájomnú solidaritu. Vedomie a akceptácia týchto povinností by sa mali vyučovať a podporovať na celom svete.

Základné princípy ľudskosti

Článok 1

Každá osoba, bez ohľadu na pohlavie, etnický pôvod, sociálne postavenie, politické presvedčenie, jazykovú príslušnosť, vek, národnosť alebo vierovyznanie, je povinná ľudsky zaobchádzať so všetkými ľuďmi.

Článok 2

Žiaden jedinec by nemal podporovať žiadnu formu neľudského správania, no všetci ľudia sú povinní zasadzovať sa za dôstojnosť a sebaúctu všetkých ostatných.

Článok 3

Žiaden človek, skupina alebo organizácia, žiaden štát, žiadna armáda alebo polícia nie je nadradená dobru a zlu; všetci sú podriadení etickým normám. Každý je povinný podporovať dobro a zamedziť zlu vo všetkých podobách.

Článok 4

Všetci ľudia obdarení rozumom a svedomím musia prevziať zodpovednosť voči každému a všetkým, voči rodinám a spoločenstvám, voči rasám a náboženstvám v duchu solidarity: Čo nechceš, aby urobili tebe, nerob ani ty iným.

Nenásilie a úcta k životu

Článok 5

Každý jedinec je povinný rešpektovať život. Nikto nemá právo zraniť, mučiť alebo zabiť inú ľudskú bytosť. To nevyklučuje právo na opodstatnenú sebaobranu jedincov alebo spoločností.

Článok 6

Spory medzi štátmi, skupinami alebo jedincami by sa mali riešiť bez násilia. Žiadna vláda nesmie tolerovať alebo podieľať sa na aktoch genocídy alebo terorizmu, nesmie zneužívať ženy, deti alebo iných občanov ako nástroje vedenia vojny. Každý občan a verejný činiteľ je povinný konať mierumilovným, nenásilným spôsobom.

Článok 7

Každý človek je nekonečne vzácny a musí byť bezpodmienečne chránený. Zvieratá a životné prostredie si tiež vyžadujú ochranu. Všetci ľudia sú povinní chrániť vzduch, vodu a pôdu na Zemi v záujme súčasných obyvateľov a budúcich generácií.

Spravodlivosť a solidarita

Článok 8

Každý človek je povinný správať sa bezúhonne, čestne a korektne. Žiadna osoba alebo skupina nesmie ukradnúť alebo svojvoľne vyvlastniť majetok ktorejkoľvek inej osoby alebo skupiny.

Článok 9

Všetci ľudia, ktorým boli dané potrebné nástroje, sú povinní vyvinúť podstatné úsilie na prekonanie chudoby, podvýživy, nevzdelanosti a nerovnosti. Musia podporovať trvalo udržateľný rozvoj na celom svete pre zabezpečenie dôstojnosti, slobody, bezpečnosti a spravodlivosti pre všetkých ľudí.

Článok 10

Všetci ľudia sú povinní rozvíjať svoje vlohы cieľavedomým úsilím; majú mať rovnaký prístup k vzdelaniu a zmysluplnej práci. Každý je povinný podporovať núdznych, znevýhodnených, postihnutých a obeť diskriminácie.

Článok 11

Všetko imanie a bohatstvo sa musí zodpovedne využívať v súlade so spravodlivosťou a pre pokrok ľudského pokolenia. S hospodárskou a politickou mocou sa nesmie narábať ako s nástrojom nadvlády, ale musí slúžiť hospodárskej spravodlivosti a sociálnemu poriadku.

Pravdivosť a tolerancia

Článok 12

Každá osoba je povinná hovoriť a konať pravdivo. Nikto, akokoľvek vysoko postavený alebo mocný, nesmie luháť. Musí sa však rešpektovať právo na súkromie a na dôvernosť osobných a profesionálnych informácií. Nikto nie je povinný povedať celú pravdu každému a kedykoľvek.

Článok 13

Žiadni politici, štátni zamestnanci, vedúci hospodárski pracovníci, vedci, spisovatelia alebo umelci nie sú zbavení povinnosti dodržiavať všeobecné etické normy, rovnako ako lekári, právniky a iní profesionály, ktorí

majú osobitné povinnosti voči svojim klientom. Profesionálne a iné etické kódexy musia odrážať prioritu všeobecných zásad pravdivosti a poctivosti.

Článok 14

Sloboda médií informovať verejnosť a kritizovať spoločenské inštitúcie a konanie vlády, ktorá je určujúca pre spravodlivú spoločnosť, sa musí využívať zodpovedne a uvážlivo. Sloboda médií je sprevádzaná osobitnou zodpovednosťou za presné a pravdivé spravodajstvo. Je nutné zamedziť senzáciové spravodajstvo, ktoré ponižuje ľudskú osobnosť alebo dôstojnosť.

Článok 15

Zatiaľ čo sloboda vierovyznania musí byť zaručená, predstavitelia cirkví majú osobitnú povinnosť vyhnúť sa vyjadreniam predsudkov a diskriminujúcemu konaniu voči tým, ktorí sú iného presvedčenia. Nemali by podnecovať alebo legitimizovať nenávisť, fanatizmus a náboženské vojny, ale mali by vychovávať k tolerancii a vzájomnej úcte všetkých k všetkým.

Vzájomná úcta a partnerstvo

Článok 16

Všetci muži a všetky ženy sú povinní preukazovať si vo svojom partnerstve vzájomnú úctu a porozumenie. Nikto nesmie podrobiť inú osobu sexuálnemu vykorisťovaniu alebo závislosti. Sexuálni partneri by mali skôr prevziať vzájomnú zodpovednosť za starostlivosť o blaho toho druhého.

Článok 17

Vo všetkých kultúrnych a náboženských obmenách si manželstvo vyžaduje lásku, vernosť a odpúšťanie a musí si klásť za cieľ bezpečnosť a vzájomnú podporu.

Článok 18

Citlivé plánovanie rodiny je povinnosťou každej dvojice. Vzťah medzi rodičmi a deťmi by mal odrážať vzájomnú lásku, úctu, vďačnosť a starostlivosť. Žiadni rodičia alebo iní dospelí nesmú vykorisťovať, zneužívať alebo týrať deti.

Záver

Článok 19

Nič v tejto deklarácii sa nesmie vyložiť tak, že z toho pre štát, skupinu alebo nejakú osobu vyplýva nejaké právo vykonávať činnosť alebo konanie, ktoré by malo za cieľ deštrukciu niektorej zo zodpovedností, práv a slobôd uvedených v tejto deklarácii a vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv z roku 1948.